

مهم‌ترین میدان گازی کشور چیست؟

پویا نعمت‌اللهی
کارشناس انرژی

نیمه دوم سال مقارن اوج فعالیت‌های صنایع نفت و گاز کشور است.

نظام تولید و توزیع و تامین همه‌ی فرآورده‌ها در بخش پایین‌دستی به لحاظ دگرگونی در تقاضای فرآورده‌ها، دچار تغییراتی می‌شود. با سردشدن هوا مدیریت تامین و توزیع انواع فرآورده‌های نفتی گرمازا به جمع انواع فرآورده‌های نفتی مصرفی در بخش‌های حمل و نقل و همچنین تولید انواع و اقسام فرآورده‌های فرعی و ویژه (که غالباً در صنایع کشور کاربرد دارد) می‌پیوندند.

درواقع علاوه بر تامین نیازهای متعارف بخش‌های مختلف اقتصاد و صنعت کشور، بایستی آن بخش از فرآورده‌ها با مصارف حرارتی نیز در دستور کار تولید، تامین و توزیع این بخش قرار گیرد. در اولین قدم، این به‌منزله‌ی ایجاد تغییراتی در سبد تولید کمی و کیفی فرآورده‌ها در صنایع پالایشی است.

اما در نیمه‌ی دوم سال عمده‌ی بار تامین انرژی حرارتی بر دوش صنعت گاز کشور است. کشورمان بر جایگاه سومین تولیدکننده گاز جهان تکیه زده است. با این اوصاف چرادر سال‌های اخیر بار هم‌ناثرازی گریبان این صنعت را رها نکرده است؟ چه اتفاقی افتاده که کشورمان در روزهای خیلی سرد زمستان چیزی حدود روزانه ۳۰۰ میلیون مترمکعب گاز کسری دارد؟ این کسری (یا ناآثرازی یا کمبود یا هر اسم دیگری که روی آن گذاشته‌اند) چه ماهیتی دارد؟

برخی از رسانه‌ها برای توضیح قضیه اقدام به مقایسه کرده‌اند. مثلاً جمعیت ایران و چین را مقایسه کرده و میزان مصارف گاز طبیعی دو کشور را در نسبت با آن قرار می‌دهند. برخی دیگر هم این مقایسه را بین ایران و اتحادیه‌ی اروپا انجام می‌دهند.

این مقایسه‌ها معمولاً به لحاظ علمی صحیح نبوده و در بهترین حالت به دنبال نوعی توضیح خام آماری (و نه توجیه تبیینی) هستند. اما در هر حال باید اعتراف کرد که نتیجه چندان بیراه و نادرستی هم ندارند. کشور ما به بلای مصرف مسرفانه دچار شده که گزند و محنت زیادی بر ما وارد می‌کند.

مادر حالی سومین تولیدکننده‌ی گاز جهان هستیم که متقابلاً رتبه‌ی چهارم مصرف جهانی را در اختیار داریم. ما به معنای متداول جهانی، یک کشور صنعتی، پیشرفته یا پیشرو نیستیم. لذا گاز مصرفی کشور نیز در بخش تولید و صنعت به مصرف نمی‌رسد. این میزان گاز که با زحمت و سرمایه و تلاش فراوان به شبکه‌های توزیع تحویل می‌شود، عمدتاً در بخش‌های غیرمولد مصرف می‌شود.

گفته شده که حدود ۹۴ درصد جمعیت روستایی و حدود ۸۳ درصد جمعیت شهری کشور به شبکه‌ی گاز پیوسته‌اند. در کشور ما به‌طور متوسط چیزی حدود ۵۵ درصد گاز کشور در بخش خانگی مصرف می‌شود (این رقم صرفاً متوسط نرخ است وگرته درصد مذکور در زمستان و تابستان تغییر می‌کند).

این به غیر از نیروگاه‌ها و صنایع غول آسا (مثل فولادی‌ها و پتروشیمی‌ها و کارخانجات سیمان) است. کارخانجات بزرگ و متوسط و کوچک در کنار کارگاه‌ها و تولیدی‌ها و انواع مؤسسات و شرکت‌ها و مراکز خدماتی هم در زمره‌ی مشترکان گاز هستند.

یکی از مصادیق «بلا» که پیشتر به آن اشاره شد، این است که کشورمان در مجموع حدود ۹۵ درصد از گازی را که به زحمت تولید می‌کند، در داخل و با قیمت‌های یارانه‌ای به مصرف می‌رساند. همسایه‌ی شمالی ما کشور روسیه چیزی حدود سه برابر ما گاز تولید می‌کند. و اینکه روسیه اقلام سرد دارد ولی جمعاً حدود ۶۰ درصد از گاز خود را در داخل مصرف کرده و از این میزان فقط باغ بر ۱۱ درصد آن را برای مصارف خانگی تخصیص می‌دهد. در یکی دود دهه اخیر و به مدد افزایش تولید از میادین کشور، میزان قابل توجهی به تولید گاز کشور افزوده شده است اما در عین حال با گازرسانی به گستره‌های عمیق و وسیعی از داخل کشور، عملاً حجم عمده‌ای از این افزایش تولید به مصارف داخلی می‌رسد. هر چند رفاه و آسایش شهروندان به عنوان غایت اصلی توسعه‌ی صنعت نفت کشور تعریف شده اما به نظر می‌رسد این رفاه در همه‌ی ابعاد منجر به توسعه‌ی مطلوب نشده است.

منبع گازی پارس جنوبی قطعاً بزرگ‌ترین میدان گازی دنیا است. اما هیچ میدانی با هر اندازه و وسعتی هم که باشد، توان رقابت با مصارف مسرفانه را ندارد و به زودی در برابر آن کسر خم می‌کند. به همین دلیل است که مدیرعامل شرکت ملی گاز گفته بزرگ‌ترین و مهم‌ترین منبع گاز که می‌توانیم در اختیار داشته باشیم همانا «مصرف بهینه» است.

نگاه تشکل

رضا شهرستانی عضو انجمن فولاد:

مشکل از خودمان است نه عراق

برای محصولاتی مانند نبشی و ناودانی و تیرآهن حدود ۱۲ درصد نسبت به سال قبل کاهش داشتیم.

❖ **تعاملی با طرف عراقی نداشتید که تعرفه را تغییر دهند؟**

مشکل از سمت ما است، مقامات عراقی مسلماً برای حمایت از محصولات داخلی خود چنین تعرفه‌ای را بسته‌اند. وقتی قیمت میلگرد از قیمت شمش پایین‌تر است قطعاً عراقی‌ها چنین کاری را انجام می‌دهند تا از صنایع خود دفاع کند.

❖ **پیشنهاد شما به دولت خودمان چیست؟**

خیلی راحت است، دولت باید بسیاری از دخالت‌های خود دست بردارد و بگذارد عرضه و تقاضا باعث تعادل بازار شود. تجار با ارز نیمای نمی‌توانند کار کنند و باید بتوانند با ارز آزاد صادرات خود را انجام دهند و بر اساس آن مسلماً قیمت‌ها مناسب خواهد شد. وقتی با ارز آزاد صادرات صورت بگیرد قطعاً قیمت میلگرد از قیمت شمش بالاتر خواهد بود و نه بالعکس و همین روال کار را تنظیم می‌کند. دلیل اینکه صادرکننده دلار را برنمی‌گرداند این است که محصول را با قیمت دلار آزاد تولید می‌کند، هم‌اکنون قیمت انرژی در کشور ما در بخش تولید فولاد از قیمت انرژی در کشورهای دیگر مانند اوکراین و روسیه بالاتر است، ما سه سنت پرداخت می‌کنیم در صورتی که برای آنها ۲/۵ سنت است؛ این یعنی قیمت انرژی و قطعات در ایران با ارز آزاد است اما دولت می‌گوید شما تولید و صادرات را با دلار ۷۲ هزار تومان انجام دهید درحالی‌که اکنون دلار بالای ۱۱۰ هزار تومان است و اختلاف آن ۴۰ هزار تومان است، با این روند هیچ توجیهی برای صادرات وجود ندارد. مشکل ما برای صادرات عراق به اینکه حل نخواهد شد، این سیاست‌های غلط و دست‌فرمان دولت، روزه‌روز هم اسفناک‌تر و بدتر می‌شود، از طرف دیگر نبوهن گاز و برق و همچنین سازمان مالیاتی که بر روی این صنعت افتاده و سیاست اشتباه بازگشت ارز توسط بانک مرکزی و... دست به دست هم داده و روز به روز اوضاع را بدتر می‌کند.

رضا شهرستانی عضو انجمن فولاد که سابقه عضویت در هیئت‌مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران را نیز در کارنامه خود دارد در گفت‌وگو با «هم‌میهن» عنوان کرد که صادرات به عراق نسبت به پارسال ۱۲ درصد کاهش یافته و سیاست‌های غلط دولت باعث شده که با دلار نیمایی هیچ توجیهی برای صادرات وجود نداشته باشد. او می‌گوید مشکل از سمت ایران است و مشخص است که عراقی‌ها با تعرفه‌های زیاد از صنایع خود دفاع می‌کنند. شهرستانی گفته تجار با ارز نیما نمی‌توانند کار کنند و دلیل اینکه صادرکننده دلار را برنمی‌گرداند این است که محصول را با قیمت دلار آزاد تولید می‌کند.

❖ **افزایش تعرفه عراق چه تأثیری در روند صادرات به این کشور داشته است؟**

باعث شده تا در بخش پایین‌دستی مانند میلگرد و تیرآهن تأثیر بگذارد و در این مورد کاهش صادرات داشتیم. در عراق بیشتر این تمایل وجود دارد که محصولات بالادستی مانند شمش را از ما بخرند تا اینکه از تولیدکنندگان داخلی خود حمایت کنند و متأسفانه با سیاست غلطی که دولت به صورت دستوری در بورس کالا در پیش گرفته و با عنوان حمایت از مصرف‌کننده داخلی، اختلاف شدیدی بین قیمت‌های صادراتی و قیمت‌های داخلی ایجاد شده است. از طرف دیگر تجار باید با کارت‌های بازرگانی کل ارز را به قیمت نیمایی؛ آن هم با قیمت ۲۲ هزار تومان وارد کنند که اصلاً توجیهی ندارد و زیان خواهند کرد لذا با کارت‌های بازرگانی یک‌بار مصرف محصول را صادر می‌کنند که معلوم نیست دلار آن به کشور برگردد. در مورد کارت‌های بازرگانی یک‌بار مصرف یک رقابت سنگینی ایجاد می‌شود که باعث شده حتی در کشور افغانستان حالت دامپینگ صورت بگیرد و همین باعث شده دولت عراق چنین تعرفه سنگینی را نسبت به محصولات پایین‌دستی اعمال کند.

❖ **چقدر صادرات ما کاهش داشته است؟**

شناسه آگهی: ۱۴۰۸۱

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور- حوزه ثبت ملک تهرانپارس

آگهی فقدان سند مالکیت سه دانگ مشاع از شش دانگ پلاک ثبتی ۱۸۹۴۹ فرعی از ۸۸ اصلی واقع در بخش ۱۱ حوزه ثبت تهرانپارس

اصالتاً خانم ناهید تبیانیان با تسلیم دو برگ استشهادیه محلی مصدق شماره ۳۲۵۹۷ مورخ ۱۴۰۴/۰۵/۲۶ توسط دفتر اسناد رسمی شماره ۱۴۰ تهران و برگ تقاضای به وارده شماره ۳۲۴۳۴ مورخ ۱۴۰۴/۰۶/۰۶ مدعی فقدان سند مالکیت کاداستری سه دانگ مشاع از شش دانگ یک قطعه آپارتمان وضعیت خاص طلق با کاربری مسکونی به پلاک ثبتی ۱۸۹۴۹ فرعی از ۸۸ اصلی، مفروز و مجزا شده از ۱۲۸۶ فرعی از اصلی مذکور، قطعه ۱۱ به طبقه ۲ و واقع در بخش ۱۱ ناحیه ۰۵ حوزه ثبت ملک تهرانپارس استان تهران به مساحت ۹۴/۴ مترمربع که به انضمام بالکن به مساحت چهار متر و چهل و دو دسی مترمربع می‌باشد به حدود شمالاً: اول به طول ۱۴/۱۰ دیوار مشترک با طبقه دوم شمال غربی، دوم که در بستر به طول ۱۳/۰ سوم به طول ۳۲/۰ چهارم که شرقی است به طول ۱ متر پنجم به طول ۱/۲۰ درب و دیوار به راه‌پله مشاعی شرقاً؛ به طول ۱۰ دیوار مشترک با طبقه ۲ جنوب شرقی جنوباً؛ به طول ۸/۵ پنجم و دیوار به فضای حیاط غرباً: اول به طول ۵ متر دیوار به فضای خیابان دوم که شمالی است به طول ۹۵ سانتی متر سوم به طول ۳/۴۰ متر چهارم که جنوبی است به طول ۹۵ سانتی مترترین سه قسمت دیوار و درب است به بالکن پنجم به طول ۳/۹۰ متر دیوار بستر به فضای حیاط به انضمام پارکینگ قطعه ۱۱ به مساحت ۱۰/۸ مترمربع مشخصات مالکیت: مالکیت ناهید/ تبیانیان فرزند عباسعلی شماره شناسنامه ۲۶۶ تاریخ تولد ۱۳۲۵/۰۸/۰۸ صادره از مهدی شهر دارای شماره ملی ۵۳۶۹۸۰۳۹۹۸ با جز سهم ۱۳ از کل سهم ۶ به عنوان مالک سه دانگ مشاع از شش دانگ عرصه و اعیان در ربیع شرط نمی‌باشد با شماره مستند مالکیت ۱۰۹۶۶۵ تاریخ ۱۴۰۳/۰۷/۲۶ دفترخانه اسناد رسمی شماره ۱۴۰ شهر تهران استان تهران، موضوع سند مالکیت اصلی به شماره چاپی ۱۲۴۰۵۵ سری الف سال ۵۲ با شماره دفتر الکترونیکی ۱۴۰۳۲۰۳۰۵۰۹۰۵۵۶۵۲ ثبت گردیده است که به علت سهل‌انگاری مفقود شده درخواست صدور سند مالکیت المثنی آن را نموده است. لذا مراتب در اجرای ماده ۱۲۰ این قانون نامه قانون ثبت فقط در یک نوبت در یک روزنامه کثیرالانتشار آگهی می‌گردد تا چنانچه کسی ادعای انجام معامله نسبت به ملک مذکور و یا وجود سند مالکیت را نزد خود داشته باشد از تاریخ انتشار این آگهی ظرف مدت ده روز اعتراض خود را به انضمام اصل سند مالکیت به این اداره تسلیم کند تا مورد رسیدگی قرار گیرد اصل سند مالکیت پس از ملاحظه به ارائه‌دهنده اعاده خواهد شد و به اعتراض بدون ارائه اصل سند مالکیت ترتیب اثر داده نخواهد شد. در صورت عدم وصول و اخواهی ظرف مهلت قانونی، المثنی سند مالکیت پلاک مرقوم صادر و به متقاضی تسلیم خواهد گردید.

رضا النجری- رئیس واحد ثبتی حوزه ثبت ملک تهرانپارس- از طرف اسمعیل راستین

آگهی مناقصه عمومی (دو مرحله‌ای) شرکت توزیع نیروی برق استان یزد

نوبت دوم

شرکت توزیع نیروی برق استان یزد

شرکت توزیع نیروی برق استان یزد در نظر دارد کالاهای مشروحه ذیل را از طریق برگزاری مناقصه عمومی دو مرحله‌ای همراه با ارزیابی کیفی از فروشندگان و تامین کنندگان دارای تأیید شرکت توانیر و واجد شرایط خریداری نماید. لذا متقاضیان شرکت در مناقصه می‌توانند **از تاریخ ۱۴۰۴/۰۷/۰۵ لغایت ۱۴۰۴/۰۷/۰۹** از طریق سامانه ستاد ایران به آدرس www.setadiran.ir نسبت به دریافت اسناد مناقصه اقدام نمایند و پیشنهادات خود را با توجه به مندرجات دفترچه مناقصه ظرف مهلت مقرر در جدول زیر در سامانه ستاد ایران بارگذاری و ضمناً پاکت‌های مناقصه را به دبیر خانه این شرکت تحویل نمایند. ضمناً به پیشنهادهای تحویل داده شده بعد از انقضاء مدت و بارگذاری نشده در سامانه، ترتیب اثر داده نخواهد شد.

ردیف	شماره مناقصه	شرح مناقصه	مقدار (دستگاه)	تضمین شرکت در مناقصه	نوع ضمانتنامه	زمان تحویل پاکت‌ها	زمان بازگشایی پاکت ارزیابی کیفی
۱	۱۴۰۴/۱۳۱	کنترل‌تکفاز دیجیتالی چند تعرفه‌هوشمند با قاب	۹۲۹	۳'۸۵۲'۸۸۵'۰۰۰	۱- ضمانتنامه بانکی ۲- از محل مطالبات ۳- فیش نقدی	ساعت ۱۴ ۱۴۰۴/۰۷/۲۴	ساعت ۱۰:۳۰ صبح ۱۴۰۴/۰۷/۲۶

۱- هزینه درج آگهی مناقصه و کسورات قانونی به عهده برنده مناقصه می‌باشد.

۲- به پیشنهادات مشروط، مبهم، مخدوش و فاقد سپرده و پیشنهاداتی که بعد از موعد مقرر ارسال گردد و یا در سامانه ستاد بارگذاری نگردد ترتیب اثر داده نخواهد شد.

۳- داوطلبان می‌توانند جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن: ۰۳۵-۳۶۳۴۸۹۸۹ و ۰۳۵-۳۶۳۴۳۱۱۱ امور تدارکات تماس حاصل نمایند.

روابط عمومی شرکت توزیع نیروی برق استان یزد

شناسه آگهی: ۲۰۵۲۹۶۵

را گرفته و شامل محصولات دیگر فولادی مانند تیرآهن و نبشی و شمش نمی‌شود اما در روند صادرات آنان نیز بی‌تأثیر نیست و محدود شدن پنجره فروش و صادرات به عراق باعث خواهد شد تولیدکننده هم از ظرفیت تولید خود کم کند و هم به تدریج بازار بزرگی در همسایگی خود را از دست بدهد. با این حال از رفتار دولت عراق نیز نمی‌توان خرده گرفت چراکه آنان گویی بر خلاف دولت ایران به فکر سرمایه‌گذاران داخلی خود هستند و با بستن چنین تعرفه سنگینی در تلاش‌ند تا از تولید ملی خود حمایت کنند. عراق در سال ۲۰۲۲، کارخانه تولید فولاد را در اربیل با ظرفیت ۷۰۰ هزار تن در سال راه‌اندازی کرده و با اضافه شدن کارخانه بصره به آن، ظرفیت تولید آنان به یک‌ونیم میلیون تن در سال افزایش پیدا خواهد کرد، هر چند بر اساس پیش‌بینی عراقی‌ها، مصرف میلگرد در این کشور بیش از سه میلیون تن است که همچنان بازار صادرات فولاد به عراق را داغ نگه می‌دارد.

از ابتدای دهه ۹۰، عراق در کنار چین، روسیه و افغانستان، به یکی از طرف‌های مهم تجاری ایران تبدیل شده است. در سال‌های گذشته همواره عراق در ردیف سوم و چهارم لیست کشورهای طرف تجاری ایران بوده و بسیاری از اقلام مورد نیاز خود را هر چند با تخفیف از ایران دریافت می‌کند.

هر چند مکانیسم ماشه، بندهای الزام‌آوری برای کشورهای طرف مبادله با ایران ندارد و صرفاً به کشورهای توصیه کرده که روابط اقتصادی هدایت شده با ایران نداشته باشند اما جو روانی حاصل از فعال شدن مکانیسم ماشه سبب می‌شود کشورها در روابط خود با ایران احتیاط بیشتری کرده و یا از این فضا برای استفاده بیشتر و گرفتن تخفیف و هزینه‌های بیشتر از ایران استفاده کنند.

عراق که در این سال‌ها جای بسیاری از کشورهای اروپایی طرف مبادله ایران را گرفته، حالا با فعال شدن مکانیسم ماشه، منافع خود را دنبال می‌کند و همسایه خود را بیش از گذشته تحت فشار قرار می‌دهد.

با توجه به اینکه عمده درآمدهای ارزی غیرنفتی ایران را محصولات فولادی و پتروشیمی تشکیل می‌دهد، اخذ عوارض ۱۳۰ دلاری از تولیدات فولادی ایران می‌تواند درآمدهای ارزی کشور را کاهش داده و بر منابع مالی بودجه و نهایتاً تورم اثر منفی داشته باشد.

یکی دیگر از موضوع‌های اصلی که صادرکنندگان فولاد با آن مواجه هستند، بحث ارز نیمایی و ارز بازار آزاد و همچنین نوسانات زیاد بازار دلار است که صادرات را با چالش مواجه کرده و برخی از تجار با رفتن به سمت تهیه کارت بازرگانی یک‌بار مصرف و همچنین برگرداندن ارز حاصل از صادرات به کشور، به پیچیده‌تر شدن اقتصاد ایران دامن زده‌اند؛ می‌توان اینگونه نتیجه گرفت که اگر عراق نیز چنین تعرفه‌ای درباره میلگرد وضع نمی‌کرد باز هم تجارت ما دچار مشکلاتی بود.

نکته دیگری که در این میان وجود دارد این است که بازار عراق تنها بازاری نیست که تولیدکنندگان فولاد ایران می‌توانند با آن معامله کنند و کشورهایی مانند پاکستان، افغانستان و کشورهای عربی نیز می‌توانند جامعه هدف آنان باشند اما علاوه بر مشکلات داخلی که بر سر راه تولیدکننده داخلی وجود دارد، تحریم‌های شدید آمریکا و حالا تحریم‌های دوباره بازگشته سازمان ملل نیز دست آنان را برای تعامل با دیگر کشورها بسته و کار را برای همه دشوار کرده است و دولت باید برای صنعت فولاد کشور که یکی از مهمترین صادرات غیرنفتی ایران است علاچی پیدا کند.

صادرات ما ادامه دارد. این بی‌نظمی ما است که بازار را به هم ریخته است و رقابت‌های خودمان با هم این بازار را دچار مشکل کرده است. باید مسئله را در کشور خودمان سامان دهیم و بانک مرکزی و وزارت صمت نباید اجازه دهند تاجری که کمتر از پنج سال سابقه کار تجاری دارد وارد بازار فولاد - که جزو کالاهای صادراتی اساسی کشور است - شود و با برگرداندن ارز بازار را به هم بریزد.

❖ **چقدر از سهم صادرات ایران به عراق فولاد و میلگرد است؟**

پارسال نزدیک به ۱۲ میلیارد دلار صادرات به عراق داشتیم که تقریباً یک میلیارد دلار آن از صادرات میلگرد و فولاد به این کشور بود.

❖ **اتفاق بازرگانی ایران و اتاق بازرگانی عراق می‌توانند تعاملی کنند تا مشکلات پیش روی فولادی‌ها مرتفع شود و مثلاً دوباره این تعرفه کاهش یابد؟**

باید و زراتخانه‌های ما و سازمان توسعه تجارت با وزارت صنایع عراق تعامل داشته باشند اما متأسفانه ارتباطات ما با عراقی‌ها خیلی کم است و از این ناحیه ضربه خورده‌ایم. عراقی‌ها انسان‌های خونگرمی هستند و باید با آنها چشم در چشم صحبت کرد و باید دعوت‌شان کرد و در ایران از آنها استقبال کرد و تحویل‌شان بگیریم درحالی‌که نه وزرای ما به عراق سفر می‌کنند و نه وقت دارند وزیری را از عراق دعوت کنند. وزارت صمت ما آنقدر مشکل دارد که گویی تجارت خارجی در کشور ما فراموش شده است.